

PRZERAŻLIWY (11) ai

e oraz a jasne.

comp prerażliwszy (1).

sg m N prerażliwy (2). ◇ I prerażliwym (1). ◇ f N prerażliwã (1). ◇ I prerażliwą (1). ◇ n N prerażliwsz(e) (1). ◇ pl N subst prerażliw(e) (2). ◇ A subst prerażliw(e) (1). ◇ I n prerażliw(e)mi (1). ◇ V subst prerażliw(e) (1).

Składnia comp: prerażliwszy niżeli co (1).

Sł stp brak, Cn s.v. przenikający, Linde XVI (jeden z niżej notowanych przykładów) – XVII w.

1. Ostry, łatwo przebijający, przesywający; *penetrabilis* Vulg (10) : [On [Wulkan] zaráz zwykły płomien poczuie/ y świeży Ogién który po kościach zwątlonych przebieży/ Nieináczyé iáko zwykł piorun prerażliwy Zerwany z błýfkotného gromu migotliwy Błyfcząc chmury przenikác [tonitru cum rupta corusco ignea rima micans percurrit lumine nimbos VIII 391]. *VergKoch* 229.]

Przen (10) :

W połączeniu szeregowym (1): Boć żywe iest słowo Boże y skuteczne/ y prerażliwze niżeli włzeláki miecz po obu stron ostry *WujNT Hebr* 4/12.

W porównaniu (1): *WujNT Hebr* 4/12 cf W połączeniu szeregowym.

Wyrażenie: »miecz prerażliwy« (1): Ich [ludzi srogich] ięzyk dotkliwy Miecz iest prerażliwy/ Słowa strzały żywe/ Niewinnym szkodliwe. *KochPs* 91.

a) Wywołujący silne emocje, wstrząsający, wzburzający (8) : Gniew twój/ panie/ rozdał morza: gniew prerażliwy Rozładził ziemię *KochPs* 24; Gdzie mam wciéc przed duchem twym prerażliwym? Gdzie łye skryć przed obliczem twoim strážliwym? *KochPs* 202.

α) Wzruszający, serdeczny, wdzięczny (1) :

Szereg: »prerażliwy i wdzięczny« (1): Lecz włzelákiemi poćiechami y namowami lekki czyni [Jezus] on žal ich [wyznawców]: słowy ie dziwnie prerażliwemi y wdzięcznemi kołyfząc/ y tuląc. *SkarKaz* 548b.

β) Uszczypliwy (1) : *Dicteria* – Mowki ostre a prerażliwe. *Calep* 320b.

γ) Straszny (3) : Iestli długi á frogi/ Szturm niebezpieczny/ á wichry strážliwe/ y wody prerażliwe/ Cichną/ włzájąc trwogi *GrabowSet* K2; Przynosi zbytńia vńość prerażliwe Szkoły. *GrabowSet* Y2; twarz prerażliwą Krwią czarną płéc zmiészála. *GosłCast* 26.

δ) Przekonywający (1) :

Szereg: »skuteczny i prerażliwy« (1): Gdzie łie też zász ná on czás y náuczyciele tákowi pokážą [...] y inšzy Zborowi słudzy: ktorých słuzebność zborowa/ będzie skuteczna y prerażliwa/ że im ludzie zaráz vwierzą iáko ono Piotrowi y inšzym wierzyli. *CzechRozm* 182v.

2. Zwycięski; przen (1) :

Wyrażenie: »wojska [= *hufy anielskie*] prerażliwe« (1): Chwalćie Pána Anyeli iego niezwyćiężni/ Y ktorzy/ świętą wołą czynicie potężni/ Chwalćie Bogá załtępow/ woýłká prerażliwe/ Ktořeście rołkazania iego pełnić chćiwe. *GrabowSet* R2v.

Synonim: 1. ostry.

Cf [PRZERAŻNY]

